

## ***Kako živeti vrednote Memoriale propositi danes***

Kot red v Cerkvi ima Frančiškov svetni red (čeprav laiški red) Vodilo, ki usmerja svoje člane v življenje krščanskih vrednot v luči frančiškove duhovnosti v današnjem svetu in v opravljanje vloge, ki jo je zanje določil Drugi vatikanski koncil.

Da bi razumeli, KAKO živeti vrednote MEMORIALE PROPOSITI v današnjem času, moramo najprej analizirati, katere so te vrednote, in ugotoviti, kako se odražajo v sedanjem Vodilu, za katerega lahko domnevamo, da ga člani OFS živijo (ali poskušajo živeti) v polnosti.

MEMORIALE PROPOSITI ima enake cilje kot Vodilo iz leta 1978 in je namenjeno ljudem tistega časa. Lahko bi torej pomislili, da to, kar je bilo predlagano v njem, morda ni več aktualno za nas in ne velja več za naše dni; ker pa imamo tukaj opravka z vrednotami, imajo le-te univerzalni pomen in ustvarjajo podlago, na kateri gradimo svoje življenje. Zato je izkušnja iskanja podobnosti ali skupnih korenin, da bi ugotovili, kako se je način, kako te vrednote oživiti, spremenil, vznemirljiva.

Že uvod v MEMORIALE PROPOSITI nam že na začetku pove, da gre za program življenja spokornih bratov in sester, ki živijo v svojih domovih, in se povsem ujema s tistim iz drugega člena sedanjega Vodila, kjer piše, da se v njem združujejo »bratje in sestre, ki jih spodbuja Duh, da bi v svojem svetnem stanu dosegli polnost ljubezni« (to, kar Memoriale Propositi imenuje pokora).

Sodobnega in morda celo površnega bralca bi lahko prizadelo dejstvo, da se MEMORIALE PROPOSITI, namesto da bi bil projekt duhovnega življenja, kot bi lahko domnevali na podlagi navedenega citata, po začetku pretvori v vrsto pravil in predpisov, zaradi katerih se zdi, da gre za težak pravni dokument, ki bralcu 21. stoletja zagotovo ni privlačen.

Besedilo našteva norme o načinu oblačenja, ohranjanju določenih obdobij vzdržnosti in posta, o načinu molitve, pravila o spovedi, o načinu življenja v »začasni resničnosti« in o življenju bratstva, pri čemer gre za zelo podrobne norme, ki mejijo na izredno natančnost.

Zakaj je to potrebno? Verjetno je bil dokument napisan v času menišтва, ki je oblikovalo življenje v srednjeveški Evropi in še vedno nosi njegov vpliv. V svojem življenju so se menihi skoraj obsesivno posvetili ritmu časa in njihovih pravilom, estetskim predpisom in bogoslužju in na nek način so spokorni bratje in sestre, otroci svojega časa in obdobja, našli svoj model in navdih v teh " mojstrih «.

Ta vprašanja bom prepustil tistim, ki imajo zgodovinsko znanje, da ponudijo akademski odziv in se sam vrnil k temi, ki sem jo vzel za svojo, to je naloga odkrivanja

vrednot MEMORIALE PROPOSITI, da bi razumeli, kako jih živeti oz. kako, celo nezavedno, jih že danes živimo.

Verjamem, da se ne motim, ko domnevam, da je MEMORIALE PROPOSITI zaklad, čeprav zaklad, ki je dobro skrit; in zato mislim, da bi bilo pri lovu na ta zaklad dobro, če bi naše trenutno Vodilo uporabili kot zemljevid, s pomočjo katerega ga lahko odkrijemo.

### **Vsakodnevno življenje (način življenja)**

Naš zemljevid (Vodilo OFS) v 11. členu pravi: *"Tako naj tudi Frančiškovi bratje in sestre v svetu skušajo najti pravi odnos pri izbiri in uporabi časnih dobrin in naj bodo skromni v svojih osebnih potrebah."*

Zdi se mi, da so te besede čudovita sinteza vseh receptov, ki nam jih MEMORIALE PROPOSITI ponuja glede oblačenja: moški se naj oblačijo v skromno, neobarvano tuniko...; vrhnja oblačila naj bodo zavezana in neodprta ... sestre naj nosijo vrhnje oblačilo in tuniko iz blaga enake cene in skromne kakovosti.

Cilj, za katerega si moramo tudi danes prizadevati, je enak, to je, da bi sestre in bratje OFS živeli v pravičnem (pravem) odnosu do zemeljskih dobrin, pri čemer pa danes začenjamo z vsebino (beseda "iščemo"), da bi prišli do oblike ... pa je za naše brate in sestre izpred 800 let veljalo, da so začeli z obliko, da bi prišli do vsebine.

Brez dvoma to, kar se nam danes predlaga, zahteva opazno zorenje in stalno preverjanje. Glede na to, kar vidim na lastne oči, je ta način zagotovo privlačnejši, a tudi veliko, veliko težji, ker tako zlahka običajno upravičujemo svoje pomanjkljivosti ali svojo "lahkotnost".

Ponujam še kratek razmislek o vprašanju o načinu oblačenja. Spokorniško gibanje, na katerem je bila ustanovljena oblika življenja, ki jo je predlagal Frančišek, z nekaterimi posebnostmi, ki mu jih je dal, je omogočalo, da bodo so člani svojo javno pripadnost/zavezanost izkazovali tudi s habitom (obleko), ki jih je že na prvi pogled ločila od vseh drugih. Morda je tudi to bil razlog, da je bil temu vidiku namenjen poseben poudarek.

### **Vzdržnost in post**

Ti temi obravnavajo člani 6 do 11 v MEMORIALE PROPOSITI in to zelo podrobno. V našem Vodilu pa je to v zelo niansirani obliki predstavljeno v 7. členu, ki ga ponovno obdelajo Generalne konstitucije OFS v členu 13.3. Glede teh dveh poudarkov so razlike z današnjim svetom pomembne in pravkar omenjeni člen Konstitucij poudari prav to: *Spokorna dela, kakor sta post in vzdržnost od mesnih jedi, ki so običajna med spokornimi Frančiškoviimi brati in sestrami, naj spoznajo, cenijo in opravljajo po splošnih cerkvenih navodilih.*

Vse podrobnosti, ki so zapisane v MEMORIALE PROPOSITI, zagotovo zrcalijo tisto, kar je zahtevala in nakazala Cerkev, saj so bili spokorniki prišteti med redovne brate (čeprav so živeli v svojih domovih), zahteve do le-teh so bile veliko večje.

Kljub temu, da se je oblika s časom spremenila, je snov ostala enaka: živite v duhu nenehnega spreobračanja.

## **Molitev**

Osebna molitev v raznolikih oblikah, ki jih določa MEMORIALE PROPOSITI (tudi to zelo podrobno) mora izpolniti dan spokornikov. 8. člen sedanjega Vodila prav tako prinaša to temo: *Kakor je bil Jezus pravi častilec Očeta, tako naj bo molitev in premišljevanje duša njihovega življenja in delovanja. Udeležujejo naj se zakramentalnega življenja Cerkve, predvsem evharistije. Pridružijo naj se liturgični molitvi v eni od oblik, ki jih je Cerkev predložila, in tako podoživljajo skrivnosti Kristusovega življenja.*

Tudi nam je predlagana ista stvar, vendar na drugačen način, v skladu s časom in kulturo (navsezadnje je med nami 800 let!).

## **Zakramenti, druge zadeve**

Menim, da je poglavje o spovedi in obhajilu točka, v kateri se najbolj vidi sprememba (takrat so zahtevali udeležbo pri spovedi trikrat na leto in obhajilo za božič, veliko noč in binkošti). Danes je vsaj v zvezi s svetim obhajilom korenita sprememba; zavedamo pa se tudi krize povezane z zakramentom spovedi, zato ta tema vsekakor potrebuje temeljit osebni in bratski razmislek.

V MEMORIALE PROPOSITI piše: Ne jemljite orožja v roke proti drugemu in ga ne nosite. Zagotovo gre za veliko vrednoto, ki je za uresničitev zahtevala precej napora, tako duhovnega kot moči volje, saj je v tistem času bilo nošenje orožja normalno.

Naše Vodilo ni tako natančno glede oblike življenja, toda v različnih členih se pojavlja nenasilje kot vzor in hkrati drži, da pot, ki ji moramo slediti tudi danes, še vedno zahteva veliko moč duha in volje (Vodilo členi 11-13, 15). Tudi v členu 23,2 Generalnih konstitucij je tema odklanjanja nošenja orožja v sodobnejšem jeziku spet zajeta v izjavi: *Čeprav priznavajo pravico do osebne ali narodne samoobrambe, naj cenijo odločitev tistih, ki zaradi ugovora vesti odklanjajo nošenje orožja.*

## **Posebna maša in mesečna srečanja**

V členih, ki govorijo o tem, po korakih najdemo tisto, kar se zahteva tudi od nas. Mesečna maša in srečanja bratstev sta vrednoti, ki ju imamo tudi danes, in tako je njihovo pomanjkanje zaradi Covida močno vplivalo na življenje naših bratstev. Njuna zamenjava z video konferencami ali vzgojnimi spletnimi seminarji zagotovo nima

enake rodovitnosti in vpliva, vendar nam je vsaj pomagala, da nismo izgubili stika (tudi vizualno).

Obstaja čudovit odlomek o finančnem prispevku (za nas je to boleče mesto in zato vrednota, ki bi jo bilo dobro preučiti, ter o njej globoko razmisliti), ki v MEMORIALE PROPOSITI ponuja tudi praktične primere.

Ob tem se mi poraja premislek, ki ga v prvi vrsti namenjam sam sebi. Letošnje praznovanje me navaja na misel, da MEMORIALE PROPOSITI ni zgolj rokopis, ki bi ga morali, ko mine obletnica, znova zapreti in odložiti ter pozabiti do naslednje stoletnice. Namesto tega je živ dokument, ki je za nas (za mene) še vedno koristen in ponuja smernice, ki pomagajo pri konkretnem življenju teh vrednot, ki jih Vodilo predlaga. Poleg tega se zavedam, da je bil vodič in navdih mnogim našim sestram in bratom.

Presenetljivo je dejstvo, da tudi danes lik duhovnega asistenta še ni določen:... »če je primerno, naj imajo nekega redovnika/klerika, ki je poučen v Božji besedi, da jih spodbuja in krepi...».

### **Obisk bolnikov, pokopavanje mrtvih**

Tudi tukaj je MEMORIALE PROPOSITI zelo natančen in podroben. Vrednost telesnih del usmiljenja je v današnjih bratstvih zelo živa in tudi drugi del 19. člena nas motivira, da ta dela izvajamo "*vcepljeni v Kristusovo vstajenje*".

Od 25. člena do konca dokumenta poleg razprav o temi miru med brati in sestrami v bratstvu ali o sporih s civilnimi oblastmi, ki niso obravnavani neposredno v členih o načinu življenja, prinaša besedilo temo življenja v bratstvu in službah, kar je precej podobno tretjemu delu sedanjega Vodila.

Morda je najbolj presenetljivo, da v MEMORIALE PROPOSITI ni nobenega člena o vključevanju ali povezavi gibanja spokornikov z drugimi takratnimi frančiškovskimi združbami, kar bi današnje sestre in bratje pogrešali, glede na to, kako doživljamo naš odnos z drugimi frančiškovskimi resničnostmi, ki jih sedanje Vodilo omenja in potrjuje v prvih treh členih, pri čemer je OFS v Cerkvi in Frančiškovi družini vstavljen samostojno (z Vodilom, ki je bilo potrjeno od papeža).

Druga stvar, ki v MEMORIALE PROPOSITI manjka (vendar mislim, da zato, ker danes svojo poklicanost živimo po temeljnem dogodku drugega vatikanskega koncila), je, da ni neposrednih sklicevanj na evangelij, medtem ko člen 4 sedanjega Vodila povsem nedvoumno določa: *Vodilo in življenje Frančiškovih bratov in sester v svetu je: izpolnjevati evangelij našega Gospoda Jezusa Kristusa po zgledu svetega Frančiška Asiškega ...*

Vendar je bilo to povabilo očitno tudi za sestre in brate izpred 800 let.

Na koncu bi rad še enkrat poudaril, da po koncu letošnje obletnice ne smemo pozabiti na ta zaklad, temveč ga raje konkretno uporabimo in dajmo kontinuiteto poti našega reda. Zakaj ne bi dobili malo pomoči od nekaterih receptov, ki jih najdemo v njem, da bi lažje v celoti živeli oblike življenja naše duhovnosti. Verjamem, da bom osebno upošteval nasvet, ki ga ponujam tudi vam.

Attilio Galimberti

*(Attilio je od leta 1982 del OFS, trenutno je član mednarodnega sveta OFS in živi v Milanu, Italiji, zgornjo predstavitev je imel 6. junija 2021 v baziliki svetih Kozme in Damijana v Rimu)*